

3.2 SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimen tulosalueet ovat sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointi, kirjasto ja vapaa sivistystyö.

00030010 SIVISTYSTOIMI	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	730 068	464 149	649 066	453 621	444 994
TOIMINTAKULUT	-9 787 593	-9 963 402	-10 529 721	-10 413 220	-10 513 366
TOIMINTAKATE	-9 057 525	-9 499 253	-9 880 655	-9 959 599	-10 068 372
Poistot ja arvonalentumiset	-13 782	-11 647	-7 598	-3 210	-3 210
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 071 307	-9 510 900	-9 888 253	-9 962 809	-10 071 582

Perustelut:

Sivistystoimen organisaatio on rakennettu vastaamaan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimeja ja hyvinvointitoimeja järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Sivistystoimen toimialan toimintakate heikkenee noin 380 000 € vertailuvuoteen 2024 verrattuna. Toimintakulut kasvavat noin 565 000 € ja samanaikaisesti tuotot nousevat noin 205 000 €.

Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 5,84 %. Kasvua selittää palkkojen nousuun varautuminen vuoden 2024 talousarviossa ja sen päälle varattu kasvuprosentti talousarviossa 2025. Sivistystoimen kuljetuskustannukset nousevat noin 100 000 euroa. Taustalla vaikuttavat aiempien sopimusten päättyminen ja uusien sopimusten hintatason merkittävä nousu.

Toiminnantuottojen nousun taustalla vaikuttavat ennen kaikkea varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen myyntituotoiksi luettavien tulojen kasvu.

3.2.1 Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelma:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on toimialaan kuuluvien palveluiden järjestäminen ja kehittäminen sekä hyvien edellytysten luominen tehtävien hoitamiseen.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

003001 Sivistystoimen hallinto	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	330	350	350	350	350
TOIMINTAKULUT	-193 330	-187 228	-195 131	-198 239	-201 410
TOIMINTAKATE	-193 000	-186 878	-194 781	-197 889	-201 060

Sivistystoimen hallinnon kustannusten kasvu selittyy palkkatason nousulla, jota ei ole mahdollista kompensoida muihin menoihin kohdistuvien sisäisten säästöjen tällä sitovalla tasolla.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan yksikkökohtaisilla työhyvinvointisuunnitelmilla ja henkilöstön osaamisen kehittämistä	Yksiköissä käydään läpi vuoden 2024 syksyllä toteutetun työhyvinvointikyselyn tulokset, minkä jälkeen työhyvinvointisuunnitelmat sekä	Työhyvinvointikyselyn tulosten läpikäynti todetaan maaliskuun osavuositarkastuksessa. Työhyvinvointisuunnitelmien ja koulutussuunnitelmien

edistetään vastualueiden koulutussuunnitelmilla.	vastualueiden koulutussuunnitelmat päivitetään ja otetaan käyttöön 1.8.2025 mennessä.	valmistuminen ja käyttöönotto todetaan syyskuun osavuosikatsauksessa. Sairauspoissaolojen määrää tarkastellaan kaikissa osavuosikatsauksissa.
Lapselle ja nuorelle tarjotaan laadukas kasvu- ja koulupolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.	Kasvu- ja koulupolun nivelvaiheita tarkastellaan ja niiden toimintamallit käydään läpi ja päivitetään tarvittaessa.	Nivelvaiheiden toteutumista arvioidaan kesä- ja syyskuun osavuosikatsauksissa ja nivelvaihemallia päivitetään tarvittaessa vuoden loppuun mennessä.
Eri ikäryhmien palvelut tuotetaan lähellä ja laadukkaasti.	Vastuualueilla tunnetaan kuntalaisten näkökulmasta tehdyt laadukkaan palvelun määritelmät. Palveluja pyritään toteuttamaan määritelmän mukaisesti.	Vastuualueilla toteutetaan vuoden kuluessa palvelujen laatuun liittyviä kyselyjä.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talousarviovuotta 2025 saattaa haastaa monihäiriötilanne. Siihen voi sisältyä kansainvälisen tilanteen muutoksista aiheutuvia elementtejä, jotka voivat vaikuttaa esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarvetta lisäävästi. Taloudellisesta näkökulmasta riskejä voivat näin ollen olla valmistavan opetuksen tarve, varhaiskasvatuspaikkojen ja tilojen tarpeen kasvu. Toimintojen järjestämisen näkökulmasta riskejä voivat olla henkilöstön kuormittuminen monihäiriötilanteen takia sekä eri palveluiden järjestäminen vain muutamien työntekijöiden voimin.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Sivistystoimen tehtäviin ovat vaikuttaneet viime vuosina erilaiset häiriötilanteet. Sivistystoimen palvelut tuotetaan kevyellä hallinnolla. Osa yksiköistä toimii vain muutaman työntekijän voimin, mikä voi olla riski palveluiden tuottamisessa. Näin ollen on perusteltua, että työhyvinvointisuunnitelmat ja koulutussuunnitelmat käydään läpi ja päivitetään yksiköistä nousseiden tarpeiden sekä vuoden 2024 työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella ja että myös nivelvaiheisiin kiinnitetään järjestelmällisesti huomiota.

3.2.2 Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan Varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelman (vuosille 2024–2028) mukaisesti päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00030501 Varhaiskasvatus	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	276 896	100 450	159 023	148 175	149 489
TOIMINTAKULUT	-2 951 604	-2 722 138	-2 839 224	-2 844 847	-2 883 942
TOIMINTAKATE	-2 674 708	-2 621 688	-2 680 201	-2 696 672	-2 734 453

Erittelyt:

003010 Kirkonkylän päiväkoti	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	96 087	67 850	111 750	112 800	113 861
TOIMINTAKULUT	-1 400 356	-1 359 891	-1 436 879	-1 457 469	-1 478 470
TOIMINTAKATE	-1 304 269	-1 292 041	-1 325 129	-1 344 669	-1 364 609
003011 Kuvansin päiväkoti	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	65 357	25 850	27 125	27 325	27 527
TOIMINTAKULUT	-931 851	-898 421	-886 869	-899 208	-911 793
TOIMINTAKATE	-866 494	-872 571	-859 744	-871 883	-884 266
003020 Perhepäivähoito	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	10 940	6 500	8 000	8 050	8 101
TOIMINTAKULUT	-265 780	-261 878	-265 573	-269 467	-273 439
TOIMINTAKATE	-254 841	-255 378	-257 573	-261 417	-265 338
003030 Avoin varhaiskasvatustoiminta	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT		250			
TOIMINTAKULUT	-68 183	-95 823	-92 923	-94 431	-95 968
TOIMINTAKATE	-68 183	-95 573	-92 923	-94 431	-95 968
003031 Lapsiperheiden kotipalvelu	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTAKULUT	-12				
TOIMINTAKATE	-12		0	0	0
003040 Lasten kotihoidontuki	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTAKULUT	-115 281	-90 125	-100 139	-100 139	-100 139
TOIMINTAKATE	-115 281	-90 125	-100 139	-100 139	-100 139
003041 Muu lasten päivähoido	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTAKULUT	-31 204	-16 000	-24 133	-24 133	-24 133
TOIMINTAKATE	-31 204	-16 000	-24 133	-24 133	-24 133
00030550 Varhaiskasvatuksen hankkeet	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	104 512		12 148		
TOIMINTAKULUT	-138 936		-32 708		
TOIMINTAKATE	-34 424		-20 560	0	0

Varhaiskasvatuksen toimintakatteen pienehkö heikkeneminen johtuu ensisijaisesti henkilöstökulujen noususta, joita kuitenkin tasapainottaa myyntitulojen kasvu.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Varhaiskasvatuksen laadun turvaamiseksi laaditaan syksyllä jokaisessa ryhmässä Ryhti-sopimus, joka sisältää ryhmävasun, johon kirjataan lapsiryhmän arjen käytännöt ja tiimisopimuksen, joka velvoittaa kaikkia ryhmän jäseniä sitoutumaan sovittuihin käytäntöihin.	Ryhti-sopimuksen laadinta aloitetaan syksyllä tiimien kehittämispäivissä arvokeskustelulla, päiväkodin johtaja käy tiimien kanssa läpi sopimuksen syksyllä ja arviointien yhteydessä loka/marras-, helmi- ja toukokuussa. Arvioinnin keskiössä on toimiminen sopimukseen kirjattujen toimintatapojen mukaan.	Jokaisessa ryhmässä Ryhti-sopimus on laadittu ja sitä on täydennetty ja arvioitu sovitusti.
Jokaisen varhaiskasvatuksen opettajan opetustyöhön tarvittava suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistyöaika eli SAK-aika toteutuu työehtosopimuksen mukaisesti. SAK-aika on 13 % opettajan työajasta, keskimäärin 5h viikossa.	Esihenkilö suunnittelee SAK-ajan työvuoroluetteloon ja tiimit pitävät kiinni suunnitelluista SAK-ajoista.	SAK-aikojen toteutuminen todennetaan tehdyistä työaikakirjanpidosta.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle ovat henkilöstön vaihtuvuus, lasten ja perheiden lisääntynyt tuen tarve, pätevien sijaisten heikko saatavuus, turvallisten ja terveellisten varhaiskasvatustilojen puute sekä vallitsevan maailmantilanteen tuomat yllättävät muutokset esim. lasten määrässä.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatussuunnitelman sisäistänyttä henkilöstöä, jolla on aikaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa. Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolmea kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolotilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt.

Varhaiskasvatuspaikkoja perhepäivähoidossa (ml. ryhmäperhepäiväkoti) on 16. Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana tarpeen mukaan joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä Päiväkoti Pyrrissä. Mikäli vuorohoitoa tarvitaan on sekä kirkonkylällä että Kuvansissa niin, että yksi työntekijä riittää, vuorohoito toteutetaan Kuvansissa. Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

3.2.3 Perusopetus

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tulosalueeseen sisältyvät erityisopetus ja ostettu erityisopetus, APIP-toiminta, valmistava opetus ja perusopetuksen hankkeet.

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Yhtenäiskoulussa toimii lukuvuonna 2024–2025 viisi erityisopettajaa/erityisluokanopettajaa ja Kuvansissa yksi. Osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

Perusopetuksessa tarjotaan lisäksi iltapäivätoimintaa, jonka tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa.

Perusopetuksen hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminta, Lukeva tulevaisuus -hanke lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin kehittämiseen ja Hymis-hanke, joka keskittyy oppilaiden hyvinvoinnin parantamiseen.

Vastuuhenkilöt: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori, vastuupettaja ja Kuvansin koulunjohtaja

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00031050 Perusopetus	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	282 408	202 473	237 405	174 758	175 132
TOIMINTAKULUT	-4 839 950	-4 879 221	-5 170 280	-5 157 653	-5 219 022
TOIMINTAKATE	-4 557 541	-4 676 748	-4 932 875	-4 982 895	-5 043 890
Poistot ja arvonalentumiset	-10 189	-10 189	-4 388		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 567 730	-4 686 937	-4 937 263	-4 982 895	-5 043 890

Erittelyt:

003111 Joroisten erityisopetus	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	300				
TOIMINTAKULUT	-329 678	-415 575	-465 043	-473 686	-482 501
TOIMINTAKATE	-329 378	-415 575	-465 043	-473 686	-482 501
003451 Sairaalaopetus	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTAKULUT	-1 802	-20 000	-10 023	-10 023	-10 023
TOIMINTAKATE	-1 802	-20 000	-10 023	-10 023	-10 023
003210 Kotikuntakorvaukset	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	67 080	38 981	93 347	93 347	93 347
TOIMINTAKULUT	-89 436	-31 511	-113 535	-113 535	-113 535
TOIMINTAKATE	-22 356	7 470	-20 188	-20 188	-20 188
003215 Kuvansin alakoulu	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	2 032	2 599	2 614	2 614	2 614
TOIMINTAKULUT	-966 648	-997 211	-995 329	-1 005 036	-1 014 933
TOIMINTAKATE	-964 616	-994 612	-992 715	-1 002 422	-1 012 319

003219 LSL:n per. sijoitett.opp.perusopetus	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	7 714	5 000	33 127	33 127	33 127
TOIMINTAKULUT	-2 961	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
TOIMINTAKATE	4 753	-2 000	26 127	26 127	26 127
003220 Yhtenäiskoulu	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	11 540	7 100	18 300	18 400	18 501
TOIMINTAKULUT	-3 155 778	-3 188 030	-3 411 078	-3 451 461	-3 492 649
TOIMINTAKATE	-3 144 238	-3 180 930	-3 392 778	-3 433 061	-3 474 148
Poistot ja arvonalentumiset	-10 189	-10 189	-4 388		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 154 427	-3 191 119	-3 397 166	-3 433 061	-3 474 148
003311 Jo kirkonkylän ip-toiminta	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	16 410	13 000	17 000	17 170	17 342
TOIMINTAKULUT	-30 300	-51 275	-54 060	-54 860	-55 676
TOIMINTAKATE	-13 890	-38 275	-37 060	-37 690	-38 334
003312 Kuvansin ip-toiminta	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	8 320	10 000	10 000	10 100	10 201
TOIMINTAKULUT	-30 788	-30 049	-41 412	-42 052	-42 705
TOIMINTAKATE	-22 468	-20 049	-31 412	-31 952	-32 504
00031500 Perusopetuksen projektit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	169 013	125 793	63 017		
TOIMINTAKULUT	-232 557	-138 570	-72 800		
TOIMINTAKATE	-63 544	-12 777	-9 783	0	0

Perusopetuksen toimintakatteen heikkeneminen johtuu ensisijaisesti henkilöstökulujen ja kuljetuskustannusten kasvusta. Myyntitulojen kasvu ei riitä kompensoimaan menojen kasvua eikä käytettävissä ole myöskään enää aiempaa määrää harkinnanvaraisia valtionavustuksia.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Lukemisen ja lukukulttuurin arviointi ja kehittäminen	Hankkeen toimintasuunnitelman toteuttaminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa.	Hankkeessa toteutetut toimet. Lukuvuosiarviointi sekä lukuvuoden aikana tehtävät kyselyt.
Oppilaiden tunnetaitojen kehittäminen	Tunnetaitotiimi suunnittelee toimia ja toteuttaa laatimaansa suunnitelmaa lukuvuoden aikana.	Toteutuneet tapahtumat ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä oppilas- ja hyvinvointikyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Oppilaiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan oppilaiden toiveita kyselyn avulla.	Toteutuneet tapahtumat, retket ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä oppilaskyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet. Toteutuneet tyhyiltapäivät ja -illat. Työhyvinvointikyselyn

	Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.	läpikäyminen ja sen tuloksista keskusteleminen tiimeissä ja koko työyhteisön palavereissa.
--	---	--

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Henkilöstön jaksaminen. Oppilaiden tuen riittävyys ja tukitoimien aiheuttamat järjestelyt.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Perusopetuksen talousarviossa on huomioitu Joroisten kunnan perus- ja lukio-opetuksen järjestämissuunnitelma vuosille 2020–2025. Talousarviossa on huomioitu yhden luokanopettajan ja erityisopettajaresurssin lisästarve yhtenäiskoulussa, sekä ohjaajaresurssin mitoittaminen vaativan erityisen tuen järjestämiseen osittain omassa kunnassa.

3.2.4 Lukiokoulutus

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Lukio järjestää yrittäjäkasvatusta sekä kansainvälisyyttä ja tarjoaa urheilulinjoja.

Vastuhenkilö: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori ja vastuuopettaja

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00032000 Lukio	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	50 759	71 850	36 300	36 300	36 300
TOIMINTAKULUT	-870 171	-953 831	-988 704	-1 001 711	-1 014 977
TOIMINTAKATE	-819 412	-881 981	-952 404	-965 411	-978 677

Erittelyt:

003511 Joroisten lukio	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	6 307	5 700	300	300	300
TOIMINTAKULUT	-798 049	-863 445	-953 376	-966 383	-979 649
TOIMINTAKATE	-791 743	-857 745	-953 076	-966 083	-979 349
003515 Lukion oppilasasunnot	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	9 750	23 400	36 000	36 000	36 000
TOIMINTAKULUT	-14 643	-31 550	-35 328	-35 328	-35 328
TOIMINTAKATE	-4 893	-8 150	672	672	672
00032200 Lukion hankkeet	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	34 702	42 750			
TOIMINTAKULUT	-57 479	-58 836			
TOIMINTAKATE	-22 777	-16 086	0	0	0

Lukion toimintakateen heikkeneminen johtuu ensisijaisesti henkilöstökuluista, jotka kasvavat opiskelijamäärän kasvun ja edelleen opetuksen määrän kasvun myötä.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Opiskelijoiden tunnetaitojen sekä käytöksen kehittäminen	Lukion opettajat yhdessä opiskelijakunnan hallituksen sekä tunnetaitotiimin kanssa suunnittelevat ja toteuttavat toimia, joilla molemmilla aloilla kehitytään.	Toteutuneet tapahtumat ja tilaisuudet. Puolivuosittain tapahtuneiden kyselyjen avulla sekä niiden analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Opiskelijoiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan opiskelijoiden toiveita sekä kyselyn että opiskelijakunnan hallituksen avulla. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.	Opiskelijakunnan hallitus ottaa aktiivisempaa roolia suhteessa opiskelijakuntaan ja heiltä tulleita ehdotuksia esitellään säännöllisesti opettajille kokouksissa. Toteutuneet tapahtumat.
Kansainvälisyyden näkyvyyden lisääminen	Kehitetään erilaisia keinoja saada kansainvälisyyttä näkyvämmäksi osaksi lukion arkea ja lisätään näkyvyyttä ulospäin.	Näkyvyyden lisääntyminen ja toteutuneet tapahtumat sekä opintasuoritukset

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama epävakaa maailmatilanne sekä siitä aiheutuvat valtakunnalliset ja globaalit vaikutukset. Henkilöstön jaksaminen.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Kansainvälisyyden painottaminen yhdessä yrittäjyyden kanssa tuo opiskelijoille hyviä valmiuksia tulevaisuuden haasteisiin. Lisäksi lukio aloitti syyslukukaudella 2024 yhteistyön yhdessä UEF-tekniikan kanssa, mikä tarjoaa ennen kaikkea opiskelijoille mahdollisuuksia jatko-opintoja ajatellen.

Yrittäjyys on toinen lukion painopistealueista. Yrittäjyyden osalta lukion oma toiminta on keskeisessä roolissa, ja hyvin sujuvaa yhteistyötä Oman Osuuskunnan sekä paikallisen yrittäjäjärjestön sekä yrittäjien kanssa on syytä jatkaa.

Lukion opiskelijamäärä on ollut reilussa kasvussa viime vuosina, ja lukiossa aloitti yhteensä 36 uutta opiskelijaa lukuvuonna 2024–2025. Opiskelijoista viisi on FinestFuture-ohjelman kautta saapunutta kansainvälistä opiskelijaa. Lisäksi kansainvälisiä opiskelijoita on jatkossa odotettavissa toisenkin yhteistyökumppanin kautta. Yhteisöllisyyden kannalta on keskeistä saada ryhmän ja lukion yhteishenki toimivaksi.

Tulevana vuonna 2025 on perusteltua määrittää opetuksen järjestämissuunnitelman yhteydessä, mikä on lukioon otettavien opiskelijoiden määrä ajatellen käytettävissä olevia henkilöstöresursseja ja tiloja.

3.2.5 Kirjasto

Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa sekä osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista ja kunnan strategia ja niiden mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00034000 Kirjasto	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	5 615	3 772	3 250	3 273	3 296
TOIMINTAKULUT	-326 793	-328 836	-328 446	-330 659	-332 915
TOIMINTAKATE	-321 178	-325 064	-325 196	-327 386	-329 619

Erittelyt:

003611 Joroisten kirjasto	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	4 990	3 772	3 250	3 273	3 296
TOIMINTAKULUT	-278 540	-281 299	-280 931	-283 144	-285 400
TOIMINTAKATE	-273 549	-277 527	-277 681	-279 871	-282 104
003613 Rantasalmen kirjasto	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	625				
TOIMINTAKULUT	-328				
TOIMINTAKATE	297		0	0	0
003614 Kirjastoauto	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTAKULUT	-47 926	-47 537	-47 515	-47 515	-47 515
TOIMINTAKATE	-47 926	-47 537	-47 515	-47 515	-47 515

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Kulttuuritapahtumat ja muut tapahtumat lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään tapahtumia yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa sekä kehitetään edelleen omatoimisen toiminnan malleja.	Kirjastossa järjestettävien tapahtumien määrä. Osallistujien määrä.
Asukkaiden monipuolisen lukutaidon tukeminen. Monipuolinen lukutaito on keskeinen edellytys aktiivisen kansalaisuuden toteutumiselle.	Kirjasto opastaa tieto- ja viestintäteknologian käytössä. Henkilöstö osaamisen ylläpitäminen.	Digituen asiakaskäyntien määrä.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Kirjaston asiakaspalveluaika on haavoittuvainen nykyisellä henkilöstömäärällä. Kirjaston johtamisesta aiheutuvat haasteet henkilöstön työhyvinvoinnissa.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Yhden henkilön yllättävä työloma saattaa lyhentää asiakaspalveluaikaa huomattavasti. Kirjaston henkilöstön työhyvinvointi kärsii kirjastojohtajan tai esihenkilöasemassa olevan henkilön vähäisestä läsnäolosta.

3.2.6 Vapaa sivistystyö

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Leppävirran, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto ja tanssikoulu) ja taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (kuvataidekoulu ja käsityökoulu).

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueetta on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00035000 Vapaa sivistystyö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTAKULUT	-91 606	-105 949	-105 849	-105 849	-105 849
TOIMINTAKATE	-91 606	-105 949	-105 849	-105 849	-105 849

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Asiakastyytyväisyys säilyy edellisen vuoden tasolla	Kohdennetut asiakastyytyväisyyskyselyt, analysointi ja toimenpiteet	Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset
Osallistujien määrä säilyy edellisen vuoden tasolla	Pito- ja vetovoiman kasvattaminen osallisuutta lisäämällä	Joroislaisten osallistujien lukumäärä

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Osaavan henkilöstön rekrytointi.

Yleisen kustannustason nousu voi rajoittaa osallistumisen määrää.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Hyvä asiakastyytyväisyys kertoo siitä, että kuntalaiset käyttävät Soisalo-opiston tarjoamia palveluja ja ovat niihin tyytyväisiä. Asiakastyytyväisyys vuoden 2024 keväällä oli erinomainen.

Yleisen kustannustason nousu voi rajoittaa osallistumisen määrää. Nykyisen tason säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää, haastavassa tilanteessa.

3.2.7 Hyvinvointi

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajan, kulttuuritoimen ja museon. Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Nuorten työpaja siirtyi 1.1.2023 työllisyysyksiköstä nuorisotoimeen ja ehkäisevä päihdetyö sosiaalitoimesta sivistystoimeen. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat kunnassa toimivat järjestöt ja kylät.

Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestämään asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja.

Hankkeet:

Valtionavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön (1.8.2024-31.7.2026).

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke on etenemässä ELY:ssä kohti myönteistä päätöstä.

Hyvinvointi- ja terveys (HYTE-työ)

Joroisten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma linjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä vuosille 2021–2025 kokoamalla yhteen kunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaa niitä verrokkikuntiin ja linjaa hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025: päihteiden käytön ehkäisy, turvallisuuden vahvistaminen, terveellisten elämäntapojen edistäminen ja osallisuuden vahvistaminen.

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, HYTE-kerroin.

Vastuhenkilö: Hyvinvointipäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00035500 Hyvinvointi	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	114 060	85 254	212 738	90 765	80 427
TOIMINTAKULUT	-514 140	-786 199	-902 087	-774 262	-755 251
TOIMINTAKATE	-400 080	-700 945	-689 349	-683 497	-674 824
Poistot ja arvonalentumiset	-3 593	-1 458	-3 210	-3 210	-3 210
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-403 673	-702 403	-692 559	-686 707	-678 034

Erittelyt:

003711 Joroisten liikuntapalvelut	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	18 191	18 150	17 842	18 019	18 198
TOIMINTAKULUT	-193 147	-458 033	-446 221	-447 426	-448 656
TOIMINTAKATE	-174 956	-439 883	-428 379	-429 407	-430 458
Poistot ja arvonalentumiset	-2 134		-2 845	-2 845	-2 845
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-177 090	-439 883	-431 224	-432 252	-433 303
003811 Joroisten nuorisopalvelut	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	1 407	1 855	2 351	2 361	2 371
TOIMINTAKULUT	-128 108	-142 653	-117 218	-118 855	-120 524
TOIMINTAKATE	-126 701	-140 798	-114 867	-116 494	-118 153
003814 Nuorten työpaja	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	35 055	35 000	35 028	35 378	35 732
TOIMINTAKULUT	-59 768	-64 458	-61 673	-62 523	-63 389
TOIMINTAKATE	-24 713	-29 458	-26 645	-27 145	-27 657
003817 Joroisten nuorisovaltuusto	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTAKULUT	-83				
TOIMINTAKATE	-83		0	0	0
003848 Etsivä nuorisotyö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	30 047	30 029	24 024	24 024	24 024
TOIMINTAKULUT	-37 548	-44 682	-39 197	-39 831	-40 479
TOIMINTAKATE	-7 501	-14 653	-15 173	-15 807	-16 455
003911 Joroisten yleinen kulttuuritoimi	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027

TOIMINTATUOTOT		120			
TOIMINTAKULUT	-26 317	-37 736	-42 557	-43 003	-43 457
TOIMINTAKATE	-26 317	-37 616	-42 557	-43 003	-43 457
003912 Joroisten museo	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	100	100	100	101	102
TOIMINTAKULUT	-13 795	-19 163	-19 407	-19 431	-19 455
TOIMINTAKATE	-13 695	-19 063	-19 307	-19 330	-19 353
Poistot ja arvonalentumiset	-1 459	-1 458	-365	-365	-365
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-15 154	-20 521	-19 672	-19 695	-19 718
003935 Kylien elinvoiman kehitt. ja yhteisöll.	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	2 067				
TOIMINTAKULUT	-16 454	-19 474	-19 291	-19 291	-19 291
TOIMINTAKATE	-14 387	-19 474	-19 291	-19 291	-19 291
003936 Tulevaisuuden Huutokoski	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT			100 306		
TOIMINTAKULUT			-116 283		
TOIMINTAKATE	0		-15 977	0	0
003943 Lasten ja nuorten kuraattori 2023	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT	27 193				
TOIMINTAKULUT	-38 920				
TOIMINTAKATE	-11 727		0	0	0
003944 Nuokku -nuorisokoutsi	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT			33 087	10 882	
TOIMINTAKULUT			-40 240	-23 902	
TOIMINTAKATE	0		-7 153	-13 020	0

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	Järjestetään liikunta-aiheisia tapahtumia sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Annetaan liikuntaneuvontaa ja tuetaan kolmannen sektorin tuottamia harrastusmahdollisuuksia.	Ohjattujen ryhmien ja osallistujien määrä. Tapahtumiin osallistuvien määrä. Myönnettyjen avustusten määrä.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilatoimintaa lähipalveluna. Toimintaa järjestetään myös alakouluikäisille. Etsivä nuorisotyöntekijä tavoittaa jokaisen nuoren, joka hänelle on	Nuorisotila- ja nuorisovaltuustotoiminta. PARent-tilastointijärjestelmä. PARty-tilastointijärjestelmä. NuoDo-tilastointijärjestelmä.

	<p>ilmoitettu. Nuorten työpaja auttaa pajalla olevia nuoria löytämään kunkin elämäntilanteeseen sopivan ratkaisun yksilöllisen ohjauksen avulla. Ehkäisevää päihdetyötä (EPT) tehdään yhteistyössä eri tahojen kanssa ja ollaan mukana myös alueellisessa PAKKA-toimintamallissa. Koulunuorisotyöntekijä tekee ennaltaehkäisevää työtä kiusaamien ja nuorten yksinäisyyden vähentämiseksi.</p>	
<p>Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.</p>	<p>Järjestetään kulttuuritoimintaa (Veteraanipäivän tapahtumat, Itsenäisyysjuhla ja muut tapahtumat). Ylläpidetään kulttuuriperintöä (koululaisten teemapäivät, varhaiskasvatuksen museopäivät, tonttupolku ja muut museon tapahtumat) ja kehitetään kyliä (kylien avustukset). Joroinen on mukana Lumovoimaa kulttuurista-hankkeessa yhdessä Rantasalmen, Juvan ja Sulkavan kanssa. Hankkeessa tuotetaan uudenlaista alueellista kulttuurialan ammattilaisten, harrastajien ja yhdistysten välistä yhteistyötä kulttuuritarjonnan toteuttamisessa.</p>	<p>Kulttuuritoiminta. Museon toiminta. Kylien toiminta. Hanketoiminta.</p>

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä päihdetyö siirtyivät sivistyslautakunnan alle 1.1.2023, Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joroisten nuorten työpajalle valtionapukelpoisuuden 13.12.2022. Riskinä voi olla, että kunnalla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintoja.

Perustelut suunnitelmalle ja riskiarviolle:

Henkilöstöresurssit hyvinvoinnissa ovat pienet, joten jos tulee pitkiä poissaoloja, niin kaikkia palveluja ei pystytä tarjoamaan.